

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Ingediend via www.internetconsultatie.nl

Ministerie van Justitie en Veiligheid

t.a.v. de heer F.M. Weerwind en de heer E. van der Burg

Den Haag, 26 juli 2023

dossiernummer: 204043

uw kenmerk: 4672025

telefoonnummer: +31 (0)6 21 55 66 58

e-mail: e.trinthamer@advocatenorde.nl

Betreft: Besluit tot wijziging van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 en het Besluit toevoeging mediation in verband met de vergoeding van reiskosten en vervolghoren, toeslagen, tijdschrijven en enkele andere onderwerpen

Geachte minister, geachte staatssecretaris,

Bij brief van 7 juni 2023 heeft u de Nederlandse orde van advocaten (NOvA) ter consultatie voorgelegd het 'Besluit tot wijziging van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 en het Besluit toevoeging mediation in verband met de vergoeding van reiskosten en vervolghoren, toeslagen, tijdschrijven en enkele andere onderwerpen'. De NOvA voldoet graag aan uw verzoek en heeft zijn adviescommissie vreemdelingenrecht gevraagd te adviseren.

Bijgaand stuur ik u het advies van de adviescommissie. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

mr. drs. W.M. van Tellingen
plaatsvervangend algemeen secretaris

Bezoekadres

Prinses Beatrixlaan 5

2595 AK Den Haag

Tel. 070 - 335 35 35

bijlage: advies van de adviescommissie vreemdelingenrecht

Postadres

Postbus 30851

2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

ADVIES

Aan:	algemene raad
Van:	wetgevingsadviescommissie vreemdelingenrecht
Datum:	25 juli 2023
Betreft:	Besluit tot wijziging van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 en het Besluit toevoeging mediation in verband met de vergoeding van reiskosten en vervolghoren, toeslagen, tijdschrijven en enkele andere onderwerpen

SAMENVATTING

De adviescommissie kan zich over het algemeen vinden in de aanpassingen die de wijziging beoogt, maar de adviescommissie mist enkele wijzigingen (ter herijking van de vergoeding) in het asiel en vreemdelingenrecht. Deze wijzigingen in de AMvB zijn eenvoudig door te voeren, zonder extra administratieve belasting en hoeven niet te worden uitgesteld tot de grootschalige herijking in 2025.

Met de door de adviescommissie voorgestelde wijzigingen worden de doelen gediend die de regering zich stelt, namelijk verbetering van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand, herijking daarvan, en een garanderen, dat rechtzoekenden terecht kunnen bij advocaten die rechtsbijstand van goede kwaliteit leveren.

Kernpunten

1. Het besluit bevat geen bepalingen ter herijking van de vergoedingen, alleen een aantal kleine aanpassingen. Minister Franc Weerwind voor Rechtsbescherming wil pas in 2025 een eenmalige, grootschalige herijking doorvoeren in het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand. De NOvA heeft aangegeven dat sociaal advocaten hiermee nog niet voldoende zijn geholpen. Wegens de acute zorgelijke situatie en in het belang van goede rechtsbijstand is een directe noodinvestering nodig. Daarnaast moet de indexeringsformule op korte termijn worden aangepast. De NOvA heeft dit de Tweede Kamer per brief van 4 juli 2023 laten weten¹. De adviescommissie sluit zich hierbij aan.
2. Dit geldt in het bijzonder voor de vergoedingen inzake asiel. In het advies van 20-1-2022² heeft de adviescommissie al aangegeven om welke redenen de verlaging van de vergoedingen asiel niet passend is en dat de commissie Van der Meer reeds in 2015 de trend waarnam, waarbij gehoren steeds uitgebreider zijn, en aan de schriftelijke uitwisseling van stukken hogere eisen worden gesteld in kwalitatieve én kwantitatieve zin. Bovendien was er sprake van een vertekend beeld in de door de advocaat bestede uren in de periode van onderzoek van de commissie van der Meer. Door de hoge asielinstream in deze periode, alsmede door de beleidskeuze van de IND om in die periode veel eenvoudige zaken te behandelen (veelal Syriërs en Eritreërs zonder eigen vluchtrelaas, die vanwege de algemene situatie hun land waren ontvlucht), was de omvang van de gehoren in die periode veel lager dan gemiddeld. Vanwege de werkdruk van de IND werden ook relatief meer zaken VA gezonden die vervolgens binnen twee weken alsnog werden ingewilligd, zonder dat er extra werkzaamheden waren. Normaal gesproken is er altijd extra werk als de zaak VA wordt verwezen, meer cliënt contacten en over het algemeen zwaardere zaken. De commissie Van der Meer heeft reeds in

¹ <https://www.advocatenorde.nl/document/20230704-brief-adviescommissie-commissiedebat-gefinancierde-rechtsbijstand>

² <https://www.advocatenorde.nl/juridische-databank/download/wetgevingsadviezen/1883/1>

2015 aangestuurd op een herijking in de asielzaken. Gelet hierop is een herijking in 2025 te laat.

3. Ook de inspectie JenV signaleert de toegenomen complexiteit van asielaanvragen in een rapport van 15-2-2022³.
4. Ook de vroegkoppeling van de advocaat aan het begin van de procedure in plaats van 7 dagen voor aanvang van de algemene asielprocedure genereert extra werk door meer contactmomenten met de advocaat, waartegenover geen aanvullende vergoeding is gezet. Op dit moment is de doorlooptijd voor aanvang van de algemene asielprocedure 12 maanden. Een verhoging van de vergoeding met twee punten zou op zijn plaats zijn.
5. Een eerste stap naar herijking zou zijn de herinvoering van de VA-vergoeding en terugkeer van een vergoeding van 4 punten voor een zienswijze.
6. De aanpassing van artikel 5a, vijfde lid is een passende wijziging. Het komt vaak voor dat de IND het besluit hangende het beroep of hoger beroep alsnog intrekt, waarna er een zelfde situatie ontstaat als na gegrondverklaring van het (hoger) beroep.
7. De adviescommissie adviseert om in artikel 5a, tweede lid van het besluit de zinsnede "en 3.115 van het Vreemdelingenbesluit 2000" te laten vervallen. De vergoeding voor de opgesomde werkzaamheden is ook op zijn plaats indien deze worden uitgevoerd in de verlengde algemene asielprocedure. In het geval van de verlengde procedure zou een vergoeding op zijn plaats zijn in alle gevallen ongeacht er sprake is van een aanvullend nader gehoor, aangezien dit vrijwel altijd ingewikkeldere zaken betreft, die meer tijd vergen.
8. De aanpassing van artikel 27, tweede lid is een passende wijziging. Bij tweede asielaanvragen moet de Rechtsbijstandverlener zelf de toevoeging aanvragen en is een vergoeding voor de administratieve kosten die dit met zich meebrengt terecht:

Nadere toelichting

Ad 4:

Toelichting op extra werkzaamheden vroegkoppeling advocaat:

De vergoeding is gebaseerd op de AA-procedure zoals deze oorspronkelijk was:

- * Koppeling 7 dagen voor start van de procedure.
- * contactmoment 1: nabespreking aanmeldgehoor en voorbereiden nader gehoor
- * contactmoment 2: bespreken Nader gehoor en aanvullingen en correcties in de AA
- * beslissing

Nu:

- * vroegkoppeling zsm na binnenkomst
- * contactmoment 1: kennismaking en informatieverstrekking over procedure, voorbereiden op aanmeldgehoor
- * contactmoment 2: nabespreken aanmeldgehoor
- * contactmoment 3: voorbereiden nader gehoor
- * contactmoment 4: nabespreking nader gehoor

Een gewijzigd koppelingsbeleid zou ook moeten leiden tot een passende vergunning.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/05/03/tk-bijlage-rapport-inspectie-een-onderzoek-naar-de-algemene-asielprocedure>

Ad 5 en 7:

Toelichting op extra werkzaamheden vermeld in artikel 5a, tweede lid van het besluit:

De adviescommissie adviseert om het tweede lid als volgt te formuleren:

De vergoeding, bedoeld in de rijen A58, A59 en A60 van de bijlage wordt eenmaal met twee en een halve punt verhoogd, na het verstrijken van de termijnen, bedoeld in artikel 3.110 en 3.115 van het Vreemdelingenbesluit 2000, dan wel indien na het verstrijken van de termijnen, bedoeld in artikel 3.110 van het Vreemdelingenbesluit 2000:

- a) de vreemdeling wordt onderworpen aan een aanvullend nader gehoor;
- b) na een eerder voornemen een nieuw voornemen wordt uitgebracht om de asielaanvraag af te wijzen, niet in behandeling te nemen, niet-ontvankelijk te verklaren dan wel buiten behandeling te stellen;
- c) op verzoek van Onze Minister van Justitie en Veiligheid aanvullend medisch onderzoek wordt verricht of een individueel ambtsbericht door Onze Minister van Buitenlandse Zaken wordt uitgebracht.

De adviescommissie adviseert A60 te verhogen van 10 naar 12 punten. Gelet op de toenemende complexiteit van de asielprocedure is een verhoging met twee punten in het geval van het uitbrengen van een zienswijze niet passend. Bovendien was de vergoeding ook reeds 4 punten voor deze fase voor de invoering van de Commissie Van der Meer.

Conclusie

De adviescommissie is content met de genoemde aanpassingen, maar mist een aantal aanpassingen ter uitvoering van de aanbevelingen van Van der Meer en verzoekt de hierboven voorgestelde aanpassingen eveneens door te voeren en niet uit te stellen tot de grootschalige herijking in 2025.